

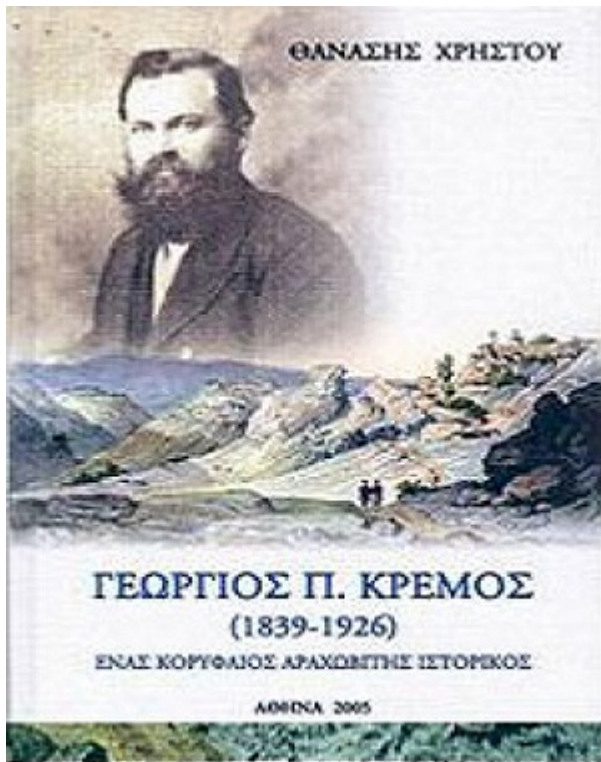
Η ανάμιξη του ιστορικού Γ. Κρέμου στα ιστορικά δρώμενα (Θανάσης Χρήστου, Αν. Καθηγητής Νεότερης & Σύγχρονης Ιστορίας Πανεπιστημίου Πελοποννήσου)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=171323>]

Ο παραγκωνισμένος γυμνασιάρχης, αντί να πτοηθεί, επένδυσε όλες του τις δυνάμεις στα καινούργια του καθήκοντα και ρίχθηκε με μεράκι και ζήλο στις σχολικές του υποχρεώσεις, εμπνέοντας και συμπαρασύροντας τους μαθητές και την τοπική κοινωνία σε νέες πρωτοβουλίες. Έτσι, δρομολογήθηκε πολύ γρήγορα ένας έρανος, προκειμένου να ανεγερθεί ένα μνημείο του Αθανάσιου Διάκου που έλειπε από τον τόπο του μαρτυρίου του. Τότε στήθηκε στην Λαμία ο ανδριάντας του ήρωα της Αλαμάνας, που κοσμεί μέχρι σήμερα την πόλη.

Το 1901 παραιτήθηκε από την ενεργό υπηρεσία και αφιερώθηκε στην παραγωγή

του συγγραφικού του έργου. Δυο ήταν τα σημαντικά γεγονότα που χρωμάτισαν έντονα την περίοδο αυτή του βίου του Βοιωτού ιστορικού. Το πρώτο ήταν η εμπλοκή του στην ευόδωση της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 1896. Λειτουργήσε, άλλωστε, πολύ θετικά στην προετοιμασία του κλίματος της διοργάνωσης της Ολυμπιάδας η εισαγωγή και καθιέρωση του μαθήματος της γυμναστικής στα γυμνάσια της χώρας, μία πρωτοβουλία που, όπως προαναφέρθηκε, ανήκει αποκλειστικά στον Γεώργιο Π. Κρέμο.

Το δεύτερο σημαντικό γεγονός, στο οποίο μάλιστα είχε πρωταγωνιστικό ρόλο, ήταν η έκρηξη του ατυχούς Ελληνοτουρκικού Πολέμου του 1897, στις παραμονές του οποίου είχε εκφωνήσει πύρινους λόγους, προτρέποντας τους Έλληνες να πάρουν τα όπλα εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που καταδυνάστευε τους αλύτρωτους πληθυσμούς στην Ήπειρο, την Μακεδονία και την Θράκη.

Μετά την αποχώρησή του από την μάχιμη υπηρεσία ο Γεώργιος Π. Κρέμος επένδυσε όλο τον εαυτό του στην έρευνα και την συγγραφή των βιβλίων του. Από την δεκαετία του 1890 είχε κατασταλάξει μέσα του η σκέψη να συνθέσει ένα γενικό πολύτομο έργο με τον τίτλο «Ιστορία του Ελληνισμού», στο οποίο θα αποθησαύριζε το πανόραμα των σημαντικότερων σταθμών του ελληνικού κόσμου και πολιτισμού. Για τις ανάγκες μάλιστα του συγκεκριμένου έργου ταξίδευσε το 1902 στην Αίγυπτο, όπου παρέμεινε για τρία περίπου χρόνια ερευνώντας τα εναπομείναντα τεκμήρια της εποχής του Μεγάλου Αλεξάνδρου και της ελληνιστικής περιόδου, ενώ δημοσιογραφούσε παράλληλα στην εφημερίδα «Καΐρον», στην οποία υπέγραφε ορισμένες φορές με το ψευδώνυμο «Ανεμωρεύς» (= Αραχωβίτης).

Το 1916, άγνωστοι διέρρηξαν το σπίτι του στην Καλλιθέα και έκλεψαν τα χειρόγραφα του σχεδόν ολοκληρωμένου έργου της «Ιστορίας του Ελληνισμού», χωρίς να πειράξουν αντικείμενα αξίας ή χρήματα. Το χτύπημα ήταν μεγάλο. Η πράξη -σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις- ήταν επινόηση των ανταγωνιστών του Γεωργίου Π. Κρέμου και όχι μόνο εκείνων που προέρχονταν από τον ακαδημαϊκό αλλά και από τον πολιτικό χώρο, εφόσον ο ίδιος είχε εμπλακεί στην δίνη του εθνικού διχασμού της περιόδου (1915-1917). Στην αρνητική αυτή συγκυρία προστέθηκε και ο θάνατος της κόρης του Αικατερίνης, το 1916, η οποία έφερε το όνομα της μητέρας του.

Ήταν μεγάλα και απρόσμενα τα χτυπήματα που δέχθηκε την εποχή εκείνη ο Βοιωτός λόγιος, τα οποία προσπάθησε όμως να τα αντιμετωπίσει με ψυχραιμία και αξιοπρέπεια. Απάλυνε κάπως τον πόνο και την πικρία του την ίδια αυτή περίοδο η απονομή του μεταλλίου της φιλολογικής αξίας εκ μέρους της Γαλλικής Ακαδημίας για το έργο και την εν γένει προσφορά του.

Ο θάνατός του

Στις 3 Δεκεμβρίου 1926 παίχθηκε η τελευταία πράξη στην ζωή του Γεωργίου Π. Κρέμου, ο οποίος έφυγε πλήρης ημερών από «θλάσιν του ποδός», αφήνοντας όμως πίσω του ένα δυσαναπλήρωτο κενό στον χώρο της ιστοριογραφίας και των ελληνικών γραμμάτων γενικότερα. Υπηρέτησε με ευσυνειδησία και υψηλό αίσθημα ευθύνης την ελληνική παιδεία σε όλες της τις βαθμίδες, χαρισματικός δάσκαλος και παιδαγωγός, χαλκέντερος ερευνητής και ευρηματικός ιστορικός, έγραψε έργα που παρέμειναν ανέπαφα από την φθορά του χρόνου, αγάπησε με πάθος και ευθυκρισία την ιδιαίτερή του πατρίδα, την Αράχωβα, και ευρύτερα την Βοιωτία, και συνέβαλε όσο κανείς άλλος στην διαμόρφωση και τεκμηρίωση της νεότερης Βοιωτικής ιστορίας.

Παρατήρηση: το παρόν άρθρο δημοσιεύτηκε στο τεύχος Νο 21 του περιοδικού ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ (Αύγουστος - Νοέμβριος 2006)